

Pierre Bourdieu

Televizyon Üzerine

Türkçesi: Alper Bakım

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	9
I. Set ve Kulisleri.....	13
II. Görünmez Yapı ve Etkileri.....	49
Ek: Gazeteciliğin Egemenliği.....	87
Kısa Bir Normatif Sonsöz.....	102

I.

Set ve Kulisleri

İzninizle, televizyon ekranında, televizyon hakkında birkaç soru sormak istiyorum. Niyetimin biraz çelişkili olduğunun farkındayım; zira televizyonda, özellikle de televizyon üzerine konuşuluyorsa çok fazla şey söylemek mümkün değildir. Bu durumda, televizyonun kendisi hakkında konuşamıyorsam, –bazı büyük entelektüeller, sanatçı ve yazarlar gibi– televizyonda kendimi ifade etmekten kaçınmam gerektiği sonucunu mu çıkarmalıyım?

Bana bu keskin ‘ya hep ya hiç’ mantığını kabul etmek zorunda değiliz gibi geliyor. Televizyonda konuşmak önemlidir, fakat bunun *belli koşullar altında* gerçekleşmesi gerekir. Bugün, Collège de France’ın görsel-işitsel departmanı sayesinde son derece özel koşullardan faydalanabiliyorum: İlk olarak, konuştuğum süre kısıtlı değil; ikinci olarak konuşmamın konusu bana dikte edilmedi, yani konuyu özgürce seçtim ve onu hâlâ değiştirebilirim; üçüncü olarak, sıradan programlarda olduğu gibi, kimse teknik gereklilikler, ahlak ve görgü kuralları ya da “her şeyi anlayamayacak halk” adına beni belli bir düzene sokmuyor. Bu tamamen bana özgü bir durum; zira modası geçmiş bir dille ifade etmem gerekirse, *üretim araçları üzerinde*

istisnai bir hâkimiyetim var. Bana sunulan koşulların bütünüyle istisnai olduğunu vurgulayarak, kişileri televizyonda konuşmaya iten sıradan koşullar hakkında zaten bir şeyler söylemiş oluyorum.

İnsanların her şeye rağmen neden bu koşullarda televizyon programlarına katılmak istediklerini sorgulayabiliriz. Bütün önemine rağmen, bırakın gazetecileri, televizyona çıkmayı kabul eden araştırmacıların, akademisyenlerin ve yazarların bile kendilerine sormadıkları bir sorudur bu. Bu meselenin neden hiç sorgulanmadığı üzerine düşünülmesi gerektiği kanaatindeyim. Ne söyleyeceği kaygısını taşımadan televizyona çıkmayı kabul eden birinin, bir şey söylemek için değil, bütünüyle başka bir sebepten, örneğin, özellikle kendini göstermek ve görülme için televizyona çıktığı açıkça belli olur. “Olmak,” diyor du Berkeley, “algılanmaktır.” Bazı filozoflarımız ve yazarlarımız için olmak, aynı zamanda televizyonda algılanmak, yani gazeteciler tarafından algılanmış olmak, onların beğenisini kazanmak anlamına gelir (bu da, işin doğrusu, sayısız ödün ve uzlaşma gerektiren bir şeydir). Kendi eserlerinin kalıcılığına güvenemediklerinden, mümkün olduğu kadar sık ekranda görünmekten ve Gilles Deleuze’ün de ifade ettiği gibi televizyondan davet almak için düzenli aralıklarla kısa eserler yazmaktan başka çareleri yoktur. Televizyon ekranı işte bu şekilde Narkissos’un aynasına, narsist bir sergi alanına dönüşmüştür.

Bu giriş kısmı biraz uzun görünebilir; fakat bana öyle geliyor ki sanatçıların, yazarların ve biliminsanlarının bu soruları kendilerine sormaları elzemdir.